

Editorial

NEIX "GUARET", EL BUTLLETÍ D'APAEM

Com a president de l'Associació de Productors d'Agricultura Ecològica de Menorca estic molt content de poder presentar el primer butlletí de l'associació. Com heu pogut comprovar l'hem anomenat "Guaret", aspecte prou representatiu de la manera de fer dels "ecològics".

L'objectiu del mateix és, tal i com es va anunciar a l'última assemblea general, donar a conèixer a tots els socis les activitats i projectes que es porten a terme des de l'associació, i ser un vehicle de transmissió de qual-sevol informació que pugui interessar a agricultors i ramaders ecològics, així com una eina d'expressió per tots els socis que hi vulguin participar.

Així que desitjam que aquest sigui un butlletí viu, amb aportacions de tothom que ho cregui convenient, que sigui útil i un canal de comunicació entre tots els socis i simpatitzants de l'associació i de l'agricultura ecològica.

Aquest butlletí neix coincidint amb la Fira des Mercadal, l'event més important que organitzam des d'APAEM i que aquest any 2010 arriba a la setena edició, amb un canvi d'ubicació i molta oferta complementària i activitats associades, així com les quartes Jornades d'Agricultura Ecològica. Des d'aquí agrair sincerament al Consell Insular de Menorca la seva confiança amb l'APAEM com a organitzadors d'aquests actes durant tots aquests anys, i només desitjar a tothom BONA FIRA!

Bernat Pons, president d'APAEM

MODIFICACIÓ DELS ESTATUTS D'APAEM

Com tots sabeu, en l'última assemblea general celebrada el mes de desembre de 2009 es va portar a terme la modificació dels estatuts de l'associació, amb la intenció de poder incloure la defensa de les varietats locals com a un dels objectius principals de l'entitat, entre d'altres.

Així, molts dels socis que sol·liciteu ajudes agràries que demanen com a requisit estar associat a alguna entitat de defensa de varietats locals, no caldrà que esteu associats a l'Associació de Defensa de Varietats Locals de Mallorca, sinó que únicament sent soci d'APAEM ja esteu complint amb aquest requisit.

En aquests moments s'estan tramitant aquests canvis davant la Conselleria de Presidència del Govern de les Illes Balears.

EDICIÓ 2010 DE LA FIRA D'AGRICULTURA ECOLÒGICA

El 5 i 6 de juny Es Mercadal va acollir la setena edició de la Fira de Productes Agraris Ecològics de Menorca. Durant dos dies, i per primera vegada dins el casc urbà, es va oferir una mostra de la gran varietat de productes que es poden elaborar seguint criteris respectuosos amb el medi ambient i amb la salut de les persones. Aquest any es va posar especial èmfasi en la participació dels infants, amb l'organització de diversos

tallers pensats per als més petits.

Paral·lelament, els dies 4 i 5 va tenir lloc la quarta edició de les Jornades Tècniques d'Agricultura Ecològica, dirigides als professionals del sector. Els dos esdeveniments s'inclouen al projecte "Foment de les Bones Pràctiques Ambientals", promogut pel Consell Insular de Menorca en el marc del Programa empla-

LLUNES
D'ESTIU

12 de juny
11 de juliol
10 d'agost

19 de juny
18 de juliol
16 d'agost

26 de juny
26 de juliol
24 d'agost

4 de juny
4 de juliol
3 d'agost

ERUGA DEL TOMÀTIC (*Tuta absoluta*): COM COMBATRE-LA AMB CRITERIS ECOLÒGICS

Tuta absoluta és un microlepidòpter de la família Gelechiidae, com l'arna de la patata (*Phthorimaea*). Pot tenir fins a 10 o 12 generacions a l'any i una única femella adulta pot pondre més de 200 ous durant les seves dues setmanes de vida. No presenta diapausa, per la qual cosa a l'hivern allarga el seu cicle de vida alentint el seu desenvolupament. L'arna de *Tuta absoluta* és de costums nocturns, el que dificulta, inicialment, la seva detecció. Predadors com la **rat-apinyada**, que depreda l'arna nocturna, les **aus insectívores**, que depreden s'eruga un cop ha eclosionat l'ou, i tota la fauna auxiliar (**entomofauna**) que habita a la vegetació espontània, als boscarrons i tota aquella vegetació silvestre que envolta els cultius. Per aquesta raó, és molt

important conservar i augmentar la biodiversitat a les explotacions.

DANYS

La larva ataca les fulles, els brots i els fruits, preferentment verds. A les fulles fa mines o galeries subepidèrmiques inicialment semblants a les del minador (mosca minadora, *Liriomyza* sp.), encara que després s'eixamplen i formen taques translúcides que arriben a deshidratar la zona; als brots perfora galeries ascendents i als fruits fa les galeries al llarg del pericarpí, iniciant-les, preferentment, des de la zona protegida pel calze.

ACTUACIONS PRÀCTIQUES

Detecció: Les trampes del tipus delta s'empren per detectar la possible presència de la plaga i les d'aigua per disminuir el nombre de mascles adults un cop es detecta la presència de la plaga.

Control als hivernacles: Mantenir els hivernacles ben hermètics i col·locar dobles portes i malla fina (10x20 fils/cm²) a les obertures, col·locar plaques grogues i trampes, fer neteja completa i solarització després del cultiu,

eliminació selectiva dels òrgans i parts afectades, i eliminació de les restes de collita.

Control fitosanitari: S'han d'alternar els tractaments per no induir la plaga a crear resistències. Els fitosanitaris han de ser de cases comercials que tinguin bones formulacions. Acostumen a tenir un preu un poc més elevat, però són molt més eficaços. Es recomana utilitzar "mullants" per cobrir millor la superfície.

Sofre i brou bordelès (repel·lent): Crea una capa a la planta que dificulta la implantació de la plaga i és efectiu sempre que s'apliqui des del principi del cicle de la planta (un cop hi ha posta d'ous ja no ens farà efecte). S'ha d'aplicar tant per l'anvers com pel revers. Per facilitar aplicació es pot emprar brou bordelès.

Bacillus thuringiensis (tractament): Molt bons resultats en estadis primerencs de la plaga. No s'ha d'iniciar el tractament si l'ou encara està blanc; s'ha d'esperar 5 o 6 dies, quan estigui a punt de descloure. S'han d'alternar les dues castes de *Bt* (Kurstaki i Aizawai) per evitar resistències. Es pot mesclar amb sofre.

Spinosad: Molt eficaç però només es poden fer dues aplicacions en tot el cicle de cultiu. Eficax contra ous i estadis inicials (L1).

Oli de neem (Azaridactina): És fotosensible, per la qual cosa cal aplicar-lo sempre al fosquet a intervals d'uns quants dies segons la temperatura ambient. Bons resultats sobre ous i L1.

Control biològic: Introducció de fauna auxiliar depredadora, en aquest cas algunes espècies de l'extensa família dels Miridae, depredadors directes dels ous (cada mirid pot menjar fins a 100 ous/dia). La introducció de miridae comercial es pot fer mitjançant solta directa o introduint plantes hoste previament inoculades (hivernacle). Es recomana fer solta també de *Trichogramma* sp. fins a l'assentament de la població de miridae. Els miridae empren com a plantes refugi les olivardes (fam. compostes) i els fonolls (fam. umbel·líferes), molt freqüents a Menorca.

publicació adscrita a la campanya

www.siembratusderechos.info

Sota el lema "Per una Alimentació i una Agricultura Lliure de Transgènics"

15.000 PERSONES ES MANIFESTEN A MADRID EL DIA INTERNACIONAL DE LA LLUITA PAGESA

El passat 17 d'abril agricultors, ecologistes, ONG, sindicats, col·lectius socials i polítics, consumidors de tot l'Estat, i associacions com APAEM, van recórrer Madrid fins a les portes del Ministeri de Medi Ambient, Medi Rural i Marí (MARM) per exigir al Govern que prohibeixi el cultiu de blat de moro transgènic.

La multitudinària manifestació va suposar l'acte central d'una setmana d'accions contra els transgènics, amb desenes de protestes, xerrades i accions informatives per tot l'Estat i també davant les ambaixades d'altres països europeus. Les organitzacions convocants consideren que aquesta mobilització suposa una demanda clara i contundent al Govern perquè actuï en defensa del medi ambient, l'agricultura i els drets dels consumidors, i prohibeixi el cultiu, la importació i l'ús de productes agroalimentaris transgènics a l'Estat espanyol.

L'Estat espanyol és l'únic país de la UE que conrea transgènics a gran escala. L'any passat van ser 76.000 les hectàrees conreades amb blat de moro modificat genèticament (MON 810). Aquest cultiu es desenvolupa sota una absoluta falta de transparència i control, amb nombrosos casos de contaminació de collites i aliments con-

vencionals i ecològics. Encara així, el Govern ignora els seus impactes socials, econòmics i ambientals, i les conseqüències sobre la salut i la biodiversitat que han dut a altres països a prohibir-lo. S'han demostrat danys per a la salut de transgènics autoritzats per a alimentació humana, multipliquen l'ús de productes químics en el camp, no han demostrat ser més productius i els seus negatius impactes sobre el medi ambient estan més que documentats.

APAEM I ECONURA A LA DIADA ECOLÒGICA DE PORRERES

El passat 18 d'abril va tenir lloc a Porreres (Mallorca) la quarta edició de la Diada d'Agricultura Ecològica, amb la participació d'una cinquantena d'expositors. Menorca hi va ser present a través d'APAEM, que va oferir una mostra de les llavors que cedeix gratuïtament a través del Banc de Llavors, i de la cooperativa de productors Econura.

La Diada, celebrada al centre del casc urbà amb el lema *Som el que sembram*, va comptar amb més del doble de públic que l'any passat. L'èxit va ser tan rotund que a mig capvespre ja s'havien esgotat gairebé totes les existències. A més de la compra de productes realitzats seguint criteris ecològics, els assistents van poder gaudir d'una exposició d'eines tradicionals del camp, tallers, conferències, una exhibició de *showcooking* i activitats per a fets i fetes.

Paradeta d'APAEM, amb una mostra de llavors de varietats de Menorca.

apunts d'interès

CAMPANYA CONTRA LA MOSCA DE LA FRUITA (*Ceratitis capitata* Wied)

Adquisició de trapes i atreients per a captures massives
Horari: dilluns de 9'30 a 12.30 h.
"Es Castellet" de "Sa Granja" (Maó)
Informació: 971 35 63 17

INFORMACIÓ SOBRE L'ERUGA PELUDA DE L'ALZINA (*Lymantria dispar*)

Conselleria de Medi Ambient a Menorca
(C/de les Quatre Boques, 4 - Maó)
Informació: 971 35 24 44 - 971 36 37 65 i al web del Servei de Sanitat Vegetal de la Conselleria d'Agricultura
<http://sanitatvegetal.caib.es>

jornades de formació

TALLER DE CONSERVES DE PRODUCTES LOCALS
Mètodes de conservació de productes de temporada
"Sa Granja", dissabte 18 de setembre de 2010 (4 hores)

TALLER DE CUINA AMB VARIETATS LOCALS
Receptes gastronòmiques amb varietats locals de Menorca
"Sa Granja", dissabte 2 d'octubre de 2010 (4 hores)

TALLER D'ALAMBÍ (essències) I ELABORACIÓ DE SABONS
Elaboració artesana d'essències i sabons
"Sa Granja", dates per determinar (8 hores)

PODEU FORMALITZAR LES INSCRIPCIONS A

Banc de Llavors de Menorca

Telèfon 971 35 63 17

apaem@menorca.es – agrologiques@gmail.com

(hores de formació vàlides per al CARB)

ACORD DE COL·LABORACIÓ AMB ECOPRAC EN BENEFICI DELS ASSOCIATS D'APAEM

APAEM i l'empresa catalana Ecoprac han signat un acord de col·laboració

pel qual l'empresa cedeix gratuïtament una aixada de roda, tots els seus complements i una forca de doble mànec a APAEM perquè aquesta la doni a conèixer entre els productors de l'illa. Les eines estan exposades a l'oficina de l'associació i, quan no s'emprin als horts de multiplicació de varietats locals de Menorca, els associats les poden demanar per provar-les. A més, gaudiran d'un descompte del 10% en cas que estiguin interessats en adquirir-les. APAEM es compromet, també, a publicitar les eines i a atendre i mostrar-les a qualsevol persona de Menorca que es posi en contacte amb Ecoprac interessant-se pel producte.

contacte recomanat

RdS: RED DE SEMILLAS "RESEMBRANDO Y INTERCAMBIANDO"

www.redsemillas.info

RdS és una organització descentralitzada de caràcter tècnic, social i polític, integrada per gent molt diversa que fomenta l'ús i la conservació de la biodiversitat agrícola per preservar-la als camps de cultiu i als plats dels consumidors. Entre les seves fites destacar l'elaboració de la campanya de sensibilització "Dret dels Agricultors al ús i conservació de la Biodiversitat"; la representació a partir dels grups locals de llavors arreu de l'Estat Espanyol, com el de Menorca; la consolidació de la Fira Estatal de la Biodiversitat Agrícola; la publicació del Butlletí informatiu *Cultivar Local*; el desenvolupament del Pla d'Acció de Llavors i Biodiversitat Agrícola i la consolidació de la relació amb altres grups a nivell internacional. És un referent com a grup expert en l'anàlisi de la normativa del sector.

BUTLLETA DE SUBSCRIPCIÓ

La meva aportació anual serà de (mínim 30 €):

Nom i llinatges _____ D.N.I. _____

Carrer _____ C.P. _____

Telèfon _____ E-mail _____ Població _____

Entitat	Oficina	D.C.	Número de compte
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

Data i signatura del titular

DOMICILIACIÓ DE REBUTS EN BANC O CAIXA

Senyor/a Director/a: li prec que atengui, amb càrrec al meu compte, els rebuts que presentarà l'Associació de Productors d'Agricultura Ecològica de Menorca.

Entitat	Oficina	D.C.	Número de compte
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

Títular del compte _____

Data i signatura del titular